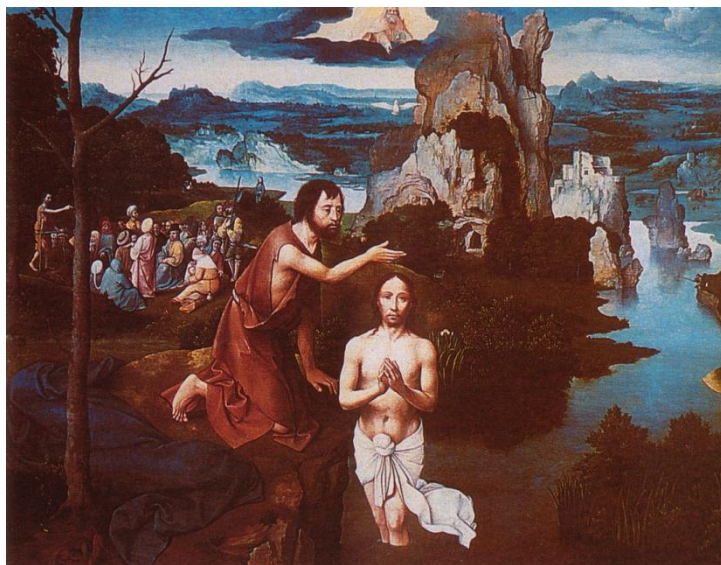

Mi újság?

A Magyar Szentek Templomának havi tájékoztató lapja. 2015. január

Kiadja a Magyar Szentek Plébániája. Megjelenik minden hónap első vasárnapján. Ingyenes kiadvány.

VÍZKERESZT, (epifánia) Urunk megjelenésének ünnepe jan. 6-án. Vízkereszt a karácsonyi ünnepkör záró és a farsang kezdőnapja. Az ünnep neve az e napon végzett vízszentelésből ered. Alexandriai Kelemen szerint először a gnosztikus eretnek emlékeztek meg Jézus keresztségéről, mert azt vallották, hogy az ember Jézus a keresztségkor vált Isten Fiává. E napot az egyiptomiak is a Nap és a Nílus vize ünnepeként ismerték. A keresztények körében 312–325 kezdett terjedni, mint Krisztus születésének, keresztségének, a kánai menyegzőnek és a Háromkirályok (napkeleti bölcsek) látogatásának az ünnepe. Később az ünnep elsődleges témája Keleten Urunk keresztsége (erre emlékeztet a vízszentelés); Nyugaton a Háromkirályok látogatása (Szt Ágoston és Nagy Szent Leó pápa beszédeiben csak erről van szó). A gallikán liturgiában az ünnep tárgya a kenyérszaporítás is. A II. Vatikáni. Zsinat után a Háromkirályok látogatásának ünnepe vízszenteléssel és Jézus keresztségének az ünnepe. A kánai menyegzőről egy közbeeső hétköznapon emlékezünk meg. Vízkereszttel kezdődik meg a házszentelések időszaka. A népi kalendáriumban a karácsonyi ünnepkör zárónapja, a farsang kezdete. Régebben a mozgó ünnepek meghirdetésének a napja. A lányok számára férjjeszló nap. Még egyszer meggyújtják a karácsonyfa gyertyáit, szétosztják a megmaradt édességet, a fát tűzre teszik, csak egy ágacskát tűznek belőle a szentkép mögé a gonosz ellen. Délben és este még folyik a vendégeskedés, esti harangszó után a kántálás és a csillagjárás (misztériumjáték). Egyéb szokásaiban gonoszűző, időjárásával a tél hosszára, a nyár esős vagy száraz voltára, így a termésre, főleg a bortermésre ad előjelet a nép hiedelmek szerint.

HÁZSZENTELÉS. Vízkereszt (jan. 6.) napján, illetve hetében a pap szenteltvízzel meghinti a lakásokat, házakat. Az ajtó szemöldökfájára szentelt krétával fölírja az évszámot és a népi értelmezés szerint a Háromkirályok nevének (Gáspár, Menyhért, Boldizsár) kezdőbetűit: 20 + G + M + B + 15. Más értelmezés szerint a 3 betű a latin áldásformula kezdőbetűi: Christus Mansionem Benedicat ('Krisztus áldja meg e házat'). Végeznek ugyanilyen módon házszentelést a lakás felújítása vagy a ház felépítése után is. A népi hagyomány a házszentelésnek gonoszűző jelleget tulajdonít. Régebben egyúttal a hívők lajstromba szedésének napja is volt. Néhol legutoljára a községházát szentelték fel, ahol az előljáróság jelenlétében a bíró a papnak a templom céljaira pénzalamizsnát adott át. Egyes helyeken aznap a templomban szentelt vízzel maguk a háziak szentelték meg a házuat, szobájukat és az istállókat. A házszentelés egykori szokásáról a *Rituale Strigoniense* (1909) szövege tanúskodik. A pap karingben és fehér stólában a keresztkútból a szentolaj belevegyítése előtt merített vízzel indult a lakóházak megszentelésére. Ennek emlékeztét több helyen örzi a hívő nép, s főleg a székelységben társult sok szokással: Csíkménaságon a pap a templom udvarára csöbrökben odakészített vizet megszenteli, mindenki hazavisz belőle, s otthon a virágvasárnap szentelt barkával a családbeliek hintik meg a házat, a jószágot, udvart és a gazdasági épületeket.

MÁR NEM RABSZOLGÁK, HANEM TESTVÉREK VAGYTOTK

Az új év kezdetén, amit úgy fogadunk, mint Isten kegyelmét és ajándékát az emberiség számára, szeretnék szívből békét kívánni minden férfinak és nőnek, minden népnek és nemzetnek a világon, az állam- és kormányfőknek, a különböző vallások vezetőinek, s kívánságaimat imám kíséri, hogy szűnjenek meg a háborúk, a konfliktusok és mindaz a rengeteg szenvedés, amit részben az ember idéz elő, részint régi és újkeletű betegségek vagy természeti katasztrófák pusztításai. A téma, amit a mostani üzenethez kiválasztottam, Szent Pálnak a Filemonhoz írott levelét idézi fel, amelyben az apostol azt kéri munkatársától, hogy fogadja be Onezimuszt, aki korábban magának Filemonnak a rabszolgája volt és most keresztény lett, tehát Pál szerint méltó rá, hogy *testvérek* tartsa őt. Így ír a népek apostola: „Hiszen talán épp azért hagyott ott egy időre, hogy egyszer s mindenkorra visszakapjad, de már nem mint szolgát, hanem mint többet, mint szeretett testvért” (Fil 15-16). Onezimusz *testvére* lett Filemonnak azáltal, hogy kereszténnyé lett. Így a megtérés Krisztushoz, a *Krisztus tanítványaként* újakezdett élet egyúttal *újjszületés* (vö. 2 Kor 5,17; 1 Pét 1,3), amely *újjaalkotja a testvériséget*, a családi és társadalmi élet alapját. A *testvériség*

ugyanakkor kifejezésre juttatja a testvérek között fennálló sokféleséget és különbözőséget is, noha születésüknél fogva összetartoznak s osztoznak egyazon természetben és méltóságban. Tehát *testvéreként* minden emberi személy kapcsolatban áll a többivel, akiktől különbözik, s mégis osztozik velük eredetében, természetében és méltóságában. Ebből fakad, hogy a *testvériség* jelenti azt az alapvető kapcsolati hálót, amely az Isten által alkotott emberiséget építi. Jézus Krisztus evangéliuma, amely által Isten „újrateremt mindent” (vö. Jel 21,5), arra is képes, hogy *újjaalkossa* az emberek közötti kapcsolatokat, akár a rabszolga és ura között is, rávilágítván arra, amely mindkettejükben közös: a fogadott fiúság és a testvériség Krisztusban. Az emlékezet előtti idők óta ismerik az emberi társadalmak az embernek a másik emberrel szembeni szolgálai alávetettségét. Voltak az emberi történelemnek olyan szakaszai, amikor a rabszolgaság intézménye általánosan elfogadott és jogilag szabályozott volt. A jog meghatározta, ki született szabadnak és ki rabszolgának. Napjainkban az emberi tudat pozitív fejlődése következtében formailag eltörölték a világban a rabszolgaságot, mint az emberi jogok alapvető megsértését. A nemzetközi jog megkérdőjelezhetetlen tétele, hogy minden egyes emberi személynek joga van rá, hogy ne lehessen rabszolga- vagy szolgasorban. Ma éppúgy, mint régebbi korokban, a rabszolgaság gyökere az emberi személyről alkotott olyan felfogás, amely megengedi a lehetőséget, hogy valakit tárgyként kezeljenek. Amikor a bűn beférkőzik az ember szívébe és eltávolítja őt a Teremtőtől és embertársaitól, ez utóbbiakat nem úgy kezeli, mint vele egyenrangú feleket, testvéreit az emberségben, hanem mint tárgyakat. A rabszolgaság okai közé kell sorolnunk azoknak a személyeknek a korrupságát, akik mindenre hajlandóak a meggazdagodás érdekében. Az emberi személyekkel való kereskedelem, az emberek rabszolgaként való kihasználása ugyanis nem egyszer a közvetítők korrupságán is múlik, s köztük a rendvédelmi vagy más állami szervek, polgári és katonai intézmények képviselői is érintettek lehetnek. További okok, amelyek rabszolgaságot okoznak: a fegyveres konfliktusok, az erőszak, a bűnözés és a terrorizmus. Gyakran, ha megfigyeljük az emberkereskedelmet, a migránsokkal kapcsolatos törvénytelenéseket, s a rabszolgaság egyéb ismert és ismeretlen arcait, az a benyomásunk támadhat, hogy mindezt általános érdektelenség kíséri. Noha ez nagyrészt sajnos igaz, szeretném felhívni a figyelmet arra a hatalmas csöndes munkára, amelyet számos (főként női) szerzetesrend végez évek óta az áldozatok érdekében. Ezek a rendek igen nehéz körülmények, sokszor erőszak közepette végzik munkájukat, igyekeztük megtörni azokat a láthatatlan láncokat, amelyekkel a kizsákmányolók és kereskedők fogva tartják áldozataikat. Az államoknak azon kellene örködni, hogy a migrációval, a munkával, az örökbefogadással, a vállalkozások áthelyezésével és a dolgozók kizsákmányolásával létrehozott termékek kereskedelmével kapcsolatos nemzeti törvénykezés valóban az emberi személy méltóságát tartsa szem előtt. A *kormányközi szervezeteknek* az a feladata, hogy koordinált kezdeményezéseket tegyenek a szervezett bűnözésnek az emberek kereskedelmével foglalkozó és a migrációból hasznot húzó hálózatai elleni küzdelem terén. A *civil társadalom szervezeteinek* a maguk részéről az a feladata, hogy keltsék fel az emberek érzékenységét azon lépések iránt, amit megtehetnek a kizsákmányolás kultúrájának legyőzése és eltörlése érdekében. Az Egyház, amelynek feladata „hirdetni Krisztus szeretetének igazságát a társadalomban”, folyamatosan szerepet vállal a karitatív jellegű akciókban, amelyek alapja az emberről vallott igazság. Tudjuk, hogy Isten mindnyájunknak felteszi majd a kérdést: „Mit tettél testvéreddel?” (vö. Ter 4,9-10). A közöny globalizációja, amely ma számos testvérünk életére rátelepszik, arra int minket, hogy legyünk a szolidaritás és testvériség globalizációjának munkálói, amely visszaadhatja számukra a reményt, s így újra elindulhassanak azon az úton, amely korunk problémái és új lehetőségei között vezet, s amit Isten a mi kezünkbe helyez.

Ferenc pápa

FARSANG

Vízkereszt napjától hamvazószerdáig tartó időszak. A farsangi szokások és hiedelmek zömének szempontjából azonban többnyire farsang-vasárnap, farsanghétfő és húshagyókedd alkotja a farsangot. A hamvazószerdát követő napon az egynapos böjt után a böjtöt felfüggesztik, hogy a farsangi maradékot elfogyaszthassák. Ennek a napnak torkos- vagy tobzódócsütörtök a neve. A farsang bajor-osztrák jövevényszó: a „vaschang”-ból származik. Első írásos jelentkezését 1283-ból bajor-osztrák adatokból ismerjük. Magyarországon a farsang kialakulása a középkorra tehető, elsősorban német hatás eredményeként. Elterjedése valószínűleg három fő területen történt: a királyi udvarban, a városi polgárság és a falusi lakosság körében. A királyi udvarban jelentős volt az itáliai hatás, míg a másik két szinten német hatással kell számolni. Ezt az is bizonyítja, hogy a karnevál, amely olasz jövevényszó, bár számos európai nyelvben megtalálható, nálunk a farsangra nem honosodott meg.

A farsanghoz a karácsonyi ünnepkör után a leggazdagabb szokáshagyomány kapcsolódik. Legjellemzőbb eseménye az álarcos, jelmezes alakoskodás, amely majdnem minden farsangi szokásban előfordul. Történeti adatok tanúsága szerint a 15. sz. óta ismeretes és kedvelt. Leggyakrabban adománygyűjtő szokással kapcsolódik össze. A farsangi multságok a multság színhelyén vagy házaknál előadott dramatikus játék. A busójárás a Mohács környéki délszlávok alakoskodó felvonulása. Erdély több helyén húshagyókedden adták elő a „dúsgazdagolás” elnevezésű dramatikus játékot is. A farsangban gyakori az állatalakoskodás, mint például a gólyaalakoskodás, kecskealakoskodás, lóalakoskodás, medvealakoskodás. A maszkos alakoskodók dramatikus játéka és a felvonulások mellett fontos esemény az ünnepinél is gazdagabb evés-ivás, tánc, mulatozás az ivóban, fonóházban vagy más közösségi helyen. A multság gyakran elkülönült nemeként és korcsoportonként. Kezde néhol a farsang utolsó előtti vasárnapján, a lányok vasárnapján kezdődik. A Felvidék némely területén a vasárnapja előtti úgynevezett kövércsütörtök a mulatozás első napja. A legények a muzsikussal végigjárják a falu utcáit. A lányos házak előtt táncolnak, és a házbeli lányt is megtáncoltatják, aki ezért pénzt ad a legénynek. A pénzből a muzsikusokat és a mulatozás költségeit fizetik. A farsanghoz általánosan elterjedt köszöntő szokások, adománygyűjtő felvonulások is közös mulatsággal zárulnak. Legények és fiúgyermekek versengő ügyességpróbái is ismeretesek voltak néhol farsangkor. Magyarországon is élt az Európa szerte ismert szokás a böjt és a farsang tréfás küzdelméről. Bizonyos húshagyókeddi szokások a farsang, az egész tél elmúltát jelképezik: farsangtemetés, bögötemetés. A farsanghoz számos termékenységvarázsló, illetve termésvarázsló cselekmények és hiedelmek kapcsolódnak. Ezek részint a köszöntők jókívánságaiban, a dramatikus játékok egyes mozzanataiban nyilvánultak meg, részint bizonyos, elsősorban a kender növekedésével kapcsolatos előírásokban, például a farsangi multságban nagyokat kell ugrani, hogy nagyra nőjön a kender, a húslevesbe ugyane célból hosszú laskát kell főzni. Sokfelé elterjedt hit szerint húshagyókedden kell a vetnivaló kukoricát lemorzsolni, vagy bizonyos gyümölcsfákat, illetve a szőlő négy sarkán egy-egy tőkét megmetszeni. A farsang legarchaikusabb elemei a hétfalusi csángók és a különféle állatalakoskodásokban kereshetők. A szokásainak alakulására számos történeti utalásból következtethetünk, hadd utaljunk itt csak Bod Péter Szent Heortokrates és Temesvári Pelbárt Pomerium de tempore c. művére. A magyar farsang és az európai népek hagyománya között több párhuzamot ismerünk.

HÍREK - HIRDETÉSEK - PROGRAMOK

A Magyar Szentek Plébánia évvégi beszámolója az 2014. évről

Esküvő: 25 pár 2-vel kevesebb, mint a tavaly /
Keresztelő: 32 fő; 13-mal kevesebb, mint tavaly, ebből 16 fiú és 16 lány
Elsőáldozó: 3 fő (Egyetemi Lelkészség)
Bérmálkozott: 3 fő (Egyetemi Lelkészség)
Halottak: 71 fő: ebből 35 férfi és 36 nő. / 8-cal kevesebb, mint tavaly/
Sajnálatos módon mindössze 26 fő részesült a szentségekben !!!

Ebben az évben még a tavalyinál is kevesebb szentmise szándékot kértek a kedves testvérek. Szomorú, hogy lassan kihálnak azok, akik még szentmisével is gondolnak elhunyt szeretteikre!

De mondathatunk szentmisét élőkért is vagy különböző szándékokra, hiszen annyi gond és baj van a világban és környezetünkben!

Egyházi adót **224-en fizettek**. A legnagyobb összeg 100 ezer Ft volt, a legkisebb 500 Ft.

Ez a tavalyihoz képest is csökkenés. Gyakran még azok közül sem érzi mindenki szükségesnek az egyházi hozzájárulás fizetését, akik rendszeresen, vasárnapról vasárnapra itt vannak a templomban és részt vesznek a plébánia rendezvényein.

Köszönetet mondok mindenkinek, aki akár anyagilag, akár munkájával vagy imádságával segítette egyházunk életét, amit a jövőben is szeretnék kérni.

Isten fizesse meg mindenkinek mindazt, amit egyházunkért tett !

Kalandozások a Börzsönyben 2015.02.06-08.. Indulás: Gyülekezés 2015. február 6-án, pénteken, Budapesten a Nyugati pályaudvar bejáratí tájékoztató táblájánál 15:45-ig. Érkezés: 2015. február 8-án 18:00 órára a Nyugati pályaudvarra. Jelentkezni Kővári Ákosnál (mobil: +36-20-823-37-35; e-mail: akos682@gmail.com) lehet a költség befizetésével 2015. január 20.-ig! További információk a faliújjagon olvashatóak.

Budapesti Egyházközségek Farsangi Bálja. Szeretettel meghívjuk Önt, **2015. február 14-én szombaton 19.00 – 02.00 óra között a MOM Kulturális Központba** (1124 Bp. Csörsz utca 18.) megrendezendő egyházközségek családjainak tizenhatodik budai báljára. A bál fővédnökei: Dr. Erdő Péter bíboros, érsek úr és Tarlós István főpolgármester úr. Jegyek 2014. december 15-től kaphatóak: a Szent Anna Plébániatemplomban (1011 Bp. Batthyány tér 7.), Városmajori Jézus Szíve Plébánián (1122 Bp. Csaba u. 5.) és a Szent Imre Ciszterci Egyházközségben (1114 Bp. Himfy u 9.).